

Sygn. akt II Ca 594/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Buła (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Katarzyna Biernat-Jarek SR (del.) Jarosław Tyrpa
Protokolant:	Krystyna Zakowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku R. B.

przy uczestnictwie J. M., K. M. i S. J.

o ustanowienie kuratora spadku

na skutek apelacji kuratora A. P.

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 19 grudnia 2013 r., sygnatura akt I Ns 626/10/S

postanawia:

- zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że kwotę: „900 zł” wymienioną w punkcie I. sentencji zastąpić kwotą: „3500 (trzy tysiące pięćset) złotych”;
- w pozostałym zakresie apelację oddalić;
- stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 21 sierpnia 2014 roku

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie w punkcie I przyznał kuratorowi spadków A. P. wynagrodzenie za czynności kuratora w kwocie 900zł za cały okres kurateli oraz zwrot wydatków w kwocie 80zł; w punkcie II uchylił kuratelę spadku nieobjętego po A. R. i zwolnił z funkcji kuratora spadku A. P.; w punkcie III uchylił kuratelę spadku nieobjętego po K. R. i zwolnił A. P. z funkcji kuratora spadku; w

punkcie IV zobowiązał kuratora spadków A. P. do złożenia sprawozdania końcowego z kurateli w terminie 2 tygodni od dnia uprawomocnienia się postanowienia; a w punktach V i VI orzekł o kosztach tego postępowania.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie w zakresie punktu I Sąd pierwszej instancji wskazał, że postanowieniem z dnia 1 marca 2011 roku ustanowił kuratora spadków po A. z F. R. oraz po K. R. i pełnienie tej funkcji powierzył A. P., zobowiązując ją do składania corocznie sprawozdań z kurateli spadków. W toku trwania kurateli kurator A. P. składała wymagane sprawozdania. W okresie sprawowania tej funkcji podejmowała też czynności zmierzające do poszukiwania spadkobierców A. R. i K. R., w związku z czym analizowała akta księgi wieczystej nieruchomości wchodzącej w skład spadku po w/w osobach, występowała z zapytaniami co do tych osób do różnych instytucji, w tym także międzynarodowych, podejmowała poszukiwania w Archiwum Państwowym w K.. Nadto kurator uczestniczyła też w 5 posiedzeniach w postępowaniu sądowym, którego przedmiotem było zniesienie współwłasności nieruchomości, w której spadkodawcy A. R. i K. R. posiadali udziały we współwłasności, przy czym posiedzenia te z przyczyn formalnych były odraczane.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 939 §1 k.p.c. w związku z art. 667 §2 k.p.c. kuratorowi przysługuje wynagrodzenie z tytułu pełnionej funkcji, a jego wysokość określa sąd odpowiednio do nakładu pracy i dochodowości nieruchomości. Sąd podniósł, że do zadań kuratora należy co do zasady wyjaśnienie kto jest spadkobiercą oraz sprawowanie zarządu majątkiem spadkowym. Jak wskazał Sąd Rejonowy, w niniejszej sprawie kurator nie sprawowała zarządu majątkiem spadkowym, ani pieczy nad nim, a jej działania ograniczały się do poszukiwania spadkobierców. W tej sytuacji, w ocenie Sądu Rejonowego, wynagrodzenie przyznane kuratorowi w wysokości 900zł należy uznać za odpowiednie do jego nakładu pracy.

W apelacji od powyższego postanowienia kurator zaskarżyła jego punkt I, domagając się jego zmiany poprzez przyznanie jej wynagrodzenia w wysokości 5000zł. Skarżąca zarzuciła, iż przyznane wynagrodzenie jest zbyt niskie w stosunku do nakładu jej pracy, gdyż w trakcie pełnienia funkcji kuratora podejmowała szereg czasochłonnych czynności (opisanych zresztą przez nią w sprawozdaniach składanych Sądowi Rejonowemu) w celu odszukania spadkobierców A. R. i K. R., a także uczestniczyła w sporządzeniu spisu inwentarza majątku spadkowego, stawiała się na posiedzenia sądu wyznaczane w sprawie o zniesienie współwłasności nieruchomości, której spadkodawcy posiadali udziały. Podniosła, iż jej działania doprowadziły ostatecznie do odszukania wszystkich spadkobierców w/w spadkodawców. Zarzuciła, że przyznane jej wynagrodzenie, przy uwzględnieniu okresu pełnienia funkcji kuratora, odpowiada kwocie 25zł miesięcznie.

Uczestnik K. M. pozostawił rozstrzygnięcie w przedmiocie apelacji kuratora do uznania Sądu, a pozostali uczestnicy nie zajęli w tym zakresie jakiegokolwiek stanowiska.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, uznając je prawidłowe.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Każda z podejmowanych przez kuratora spadku czynności związanych z pełnieniem tej funkcji wymagała poświęcenia co najmniej kilku godzin czasu, co było związane z udziałem w posiedzeniach sądu, w czynnościach Komornika skarbowego przy sporządzaniu inwentarza spadku, poszukiwaniach w Zarządzie (...) (...) oraz innych instytucjach, łącznie z czasem koniecznym na dojazd do tych miejsc. Podobny czas pochłaniały też poszukiwania na dostępnych portalach internetowych. Kurator w okresie pełnienia tej funkcji podejmowała także inne czynności zawodowe, nie związane z wypełnianiem czynności kuratora spadków.

Dowód: zeznania kuratora A. P. – protokół rozprawy z dnia 21.08.2014r. – min.12.35;

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zeznań kuratora spadku, które należy ocenić jako wiarygodne, gdyż w zakresie podejmowanych czynności znajdowały potwierdzenie w treści uprzednio składanych

sprawozdań, zaś w zakresie ilości czasu niezbędnego do wykonania poszczególnych czynności były one zgodne z doświadczeniem życiowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego podzielić należy zarzut apelującej, iż przyznane jej przez Sąd pierwszej instancji wynagrodzenie jest zbyt niskie w stosunku do nakładu jej pracy. Podnieść należy, iż przepis art. 939 §1 k.p.c., który w związku z art. 667 §2 k.p.c., stanowi podstawę prawną dla przyznania kuratorowi spadku wynagrodzenia z tytułu powierzonej mu funkcji, nie zawiera jakichkolwiek konkretnych reguł ustalenia wysokości tego wynagrodzenia, stanowiąc jedynie, iż wynagrodzenie to winno być określone odpowiednio do nakładu pracy i dochodowości nieruchomości. Ustalenie tego wynagrodzenia jest więc kwestią bardzo oceną i subiektywną, a ustawodawca pozostawił ją w zasadzie do uznania sędziowskiego. Trafnie Sąd pierwszej instancji wskazuje na zakres obowiązków kuratora spadku, których realizacja powinna być brana pod uwagę przy określeniu wysokości należnego mu wynagrodzenia. Zgodzić się też trzeba z Sądem Rejonowym, że w niniejszym przypadku kurator spadków nie podejmowała czynności z zakresu zarządu majątkiem spadkowym, przy czym wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, nie wynikało to z okresu sprawowania tej funkcji, lecz raczej z faktu, iż w skład majątku spadkowego wchodziły jedynie udziały we współwłasności nieruchomości, co do której zarząd był wykonywany przez innych współwłaścicieli. Mając na uwadze powyższą okoliczność, nie można zdaniem Sądu Okręgowego, pominąć jednak aktywności kuratora przy podejmowaniu czynności mających na celu odszukanie spadkobierców A. R. i K. R.. Czynności te nie tylko były liczne, różnorodne, ale także skuteczne, a niewątpliwie wiązały się ze znacznym nakładem czasu. Nie można też obciążać kuratora spadku faktem, iż posiedzenia sądu w postępowaniu o zniesienie współwłasności, na które stawiała się kurator spadków w celu reprezentowania interesów spadkodawców, ostatecznie się nie odbywały. Na powyższe nie miała ona bowiem jakiegokolwiek wpływu, zaś stawiając się kolejne posiedzenia niewątpliwie poświęcała swój czas, przy czym pozostawało to w bezpośrednim związku z powierzoną jej funkcją. Zdaniem Sądu Okręgowego, przy określeniu nakładu pracy kuratora, nie można wreszcie pominąć okresu trwania tej kurateli, który łącznie wyniósł ponad 30 miesięcy. Trafnie zarzuca kurator, iż przyznana jej kwota, przy uwzględnieniu tego okresu, a także rodzaju i skutków podejmowanych działań, nie jest prawidłowa.

Sąd Okręgowy analizując czynności podejmowane przez kuratora w ramach sprawowania powierzonej jej funkcji, doszedł do przekonania, iż nakład jej pracy uzasadniał przyznanie wynagrodzenia w wysokości 3500zł, która to kwota stanowi wynagrodzenie zbliżone do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osób świadczących pracę, a to z uwagi, iż okres czasu konieczny do wykonania wszystkich wskazywanych przez kuratora czynności był zbliżony do przeciętnego, ustawowego, miesięcznego czasu pracy. Domaganie się wyższego wynagrodzenia należy uznać natomiast za nieuzasadnione, gdyż zeznania złożone przez kuratora nie mogły prowadzić do dokonania ustaleń, iż poświęciła ona na wykonywanie powierzonej funkcji łącznie ponad 1 miesiąc pracy.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, uwzględniając częściowo zarzut naruszenia art. 939 §1 k.p.c. w związku z art. 617 §2 k.p.c., zmienił zaskarżone postanowienie w sposób wskazany w punkcie I sentencji, zaś w dalej idącym zakresie apelację oddalił, o czym orzekł na podstawie art. 386 §1 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 520 §1 k.p.c. zgodnie z ogólną zasadą orzekania o kosztach w postępowaniu nieprocesowym.